

Tutkimusstrategia 2009-2014

1. Toiminnan perusta ja päämäärä

Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median laitoksen tutkimustoiminnan peruslähtökohtana on vahva asiantuntijuus. Tutkimuksemme on kansainvälisesti tunnustettua ja olemme aktiivinen osa kansainvälistä tiedeyhteisöä.

Tutkimusprosessimme tukevat tieteellistä keskustelua, tutkimustulosten kriittistä arviointia, luovuutta ja innovatiivisuutta. Koska asiantuntijuus ja innovatiivisuus edellyttävät myös kykyä uudistua, huolehdimme osaamisemme jatkuvasta kehittämisestä. Ymmärrämme asiantuntijuudella myös osaamisen ja tiedon siirtämistä ja jakamista, yhteistyötaitoja ja uudenlaisia yhteistyömuotoja.

2. Tutkimuksen vahvuusalueet ja tutkimuskeskus

Keskittyminen valituille vahvuusalueille luo hyvät edellytykset tiedon kasvuun ja kansainvälisesti kiinnostaviin tuloksiin. INFIMin tutkimus on keskittynyt kolmen kansainvälisesti merkittävän tutkimusryhmän ympärille. Tutkimusryhmien tehtävänä on huolehtia tutkijakoulutuksesta sekä tehdä oman alueensa tutkimusta.

Tutkimusryhmien ja niiden tutkimuksellisten vahvuusalueiden määrittämisen perustana on käytetty seuraavia kriteerejä: alueella on luotu kansainvälisesti arvostettuja tutkimustuloksia ja vahvuusalueelle sijoittuvien aihepiirien parissa työskentelee jatko-opiskelijoita sekä vahvuusalueelle sijoittuva tutkimus on saanut merkittävää ulkopuolista rahoitusta. Lisäksi yksikössä pyritään tukemaan vahvuusalueiden teemoihin liittyviä innovatiivisia tutkimuksellisia avauksia.

Tutkimusryhmät ja niiden vahvuusalueet:

Tiedonhauntutkimus FIRE

FIRE (Finnish Information Retrieval Experts, ks. <http://www.info.uta.fi/tutkimus/fire/index.php>) on kansainvälisesti arvostettu ja Pohjoismaiden johtava tiedonhaun tutkimusryhmä, jonka toiminta kattaa monipuolisesti tiedonhaun tutkimuksen kentän teknisesti suuntautuneesta tutkimuksesta käyttäjäsuuntautuneeseen tutkimukseen. FIREn tutkimuksen painopisteitä ovat olleet 2000-luvulla mm. tiedonhaun evaluointimenetelmät, sumeat merkkijonomenetelmät, vuorovaikutteinen tiedonhaku, tehtäväperusteinen tiedonhaku, XML-tiedonhaku, kuva- ja videotiedonhaku, kieltenvälinen tiedonhaku, semanttinen (käsiteperusteinen) tiedonhaku, kieliteknologian sovellukset tiedonhaussa ja tiedonhaun oppimisympäristöt. Näillä alueilla FIREssä on tuotettu kymmenkunta väitöskirjaa ja lukuisia hyvin siteerattuja artikkeleita, joukossa palkittuja ja muutama läpimurtokin - tarkemmin FIREn arkistossa (ks. <http://www.info.uta.fi/tutkimus/fire/archive.php>).

Pelitutkimus

Pelitutkimusryhmä (games research group) on Suomen johtava ja kansainvälisesti tunnettu kulttuurisen ja monitieteisen pelitutkimuksen osaamiskeskus. Kansainvälisesti nimellä 'University of Tampere Games Research Lab' tunnettu keskitymä tarjoaa hyvät edellytykset niin ludologiseen pelianalyysiin, ihmistieteisesti painottuneeseen pelaaja- ja pelikulttuuritutkimukseen kuin soveltavaan tutkimukseen mm. pelisuunnittelun ja pelien erilaisen hyötykäytön alueilla. Erityisiä vahvuusalueita ryhmällä on pelaajien pelikokemuksen tutkimuksessa, rahapelikulttuurin tutkimuksessa, kokeilevan pelisuunnittelun tutkimuksessa sekä pelisuunnittelun ja pelillisen evaluoinnin menetelmätutkimuksessa.

Informaatio- ja mediakäytäntöjen tutkimus RIME (Research Group on Information and Media Practices)

Informaatio- ja mediakäytännöt pohjautuvat sosio-kulttuurisesti määrittymiin toimintoihin, joilla yksilöt, ryhmät ja organisaatiot käsittelevät tietoa sen elinkaaren eri vaiheissa. Keskeisiä toimintoja ovat tiedon tuottaminen, hankinta, käyttö, vuorovaikutteinen jakaminen, hallinta, organisointi tulevaa käyttöä varten ja säilyttäminen. Ryhmä kokoaa tutkijoita, joiden kiinnostus kohdistuu mm. seuraaviin tutkimusalueisiin:

- tiedontarpeet, tiedonhankinta, tiedonhallinta, tiedon jakaminen ja informaation lukutaito eri konteksteissa (työtehtävät, opiskelu, arkielämän ongelmatilanteet, harrastukset)
- toimintaprosesseihin liittyvän tiedon hallinta, säilytys ja käyttö eri konteksteissa

- tietointensiivinen vuorovaikutus työyhteisöissä ja muissa tavoitteellisissa yhteisöissä, kuten esimerkiksi yritysverkostoissa ja avoimen lähdekoodin kehittäjäyhteisöissä

Tutkimuskeskus

Tutkimusryhmien toiminnan tueksi laitokselle on perustettu tutkimuskeskus. Tutkimuskeskuksen tehtävänä on toteuttaa laitoksen tutkimusstrategiaa tukemalla ja koordinoimalla tutkimusryhmien työtä mm. talous- ja henkilöstöhallinnon, viestinnän, verkostoitumisen ja hankevalmisteluiden alueilla. Tutkimuskeskus myös varmistaa projektihakemusten hakemusteknisen laatutason sekä niiden välisen koordinaation, jotteivät hakemukset ole sisällöllisesti päällekkäisiä ja jotta tutkimusryhmien asiantuntijuuden sisäiset synergia-edut tulisi huomioitua.

3. Tavoitteet ja keinot

Tutkimustoiminnan tehostamiseksi yksikössä pyritään edistämään kannustavaa ja yhteistoiminnallista toimintakulttuuria. Tavoitteena on vahvistaa yli yksikkö-, laitos- ja yliopistorajojen ulottuvia vahvoja tutkimusverkostoja, jotka hakevat ulkopuolista rahoitusta ja verkostoituvat kansallisesti ja kansainvälisesti.

3.1. Jatkokoulutus

Tutkijakoulupaikat ovat haluttuja ja tavoitteena on niiden lisääminen. Tutkijoiden rekrytointi aloitetaan viimeistään pro gradu -vaiheessa ja näin pyritään saamaan lahjakkain potentiaali kiinnitettyä laitoksen tutkimusryhmien toimintaan. Laitos pyrkii myös avaamaan uusia kansallisia ja kansainvälisiä tohtorikoulutusväyliä.

Tutkimusryhmät tarjoavat laitoksella vakiintuneen rakenteen tohtorintutkinnon jälkeiselle tutkijan uralle. Vastavalmistuneita tohtoreita tuetaan ja kannustetaan ulkoisen projektirahoituksen haussa.

3.2. Julkaisutoiminta

Julkaisustrategia tähtää siihen, että tieteellinen tutkimus julkaistaan tieteellisissä aikakausjulkaisuissa, konferensseissa ja muissa medioissa, joilla on mahdollisimman korkea vertaisarviostatus. Vakiintuneiden julkaisukanavien rinnalla, myös avointa ja yhteistoiminnallista julkaisemista verkossa pidetään merkittävänä tuoreen tutkimustiedon jakamisessa muulle tiedeyhteisölle. Kaikki julkaisut pyritään tarjoamaan vapaasti saatavina yliopiston julkaisuarkiston kautta. Nuoria tutkijoita kannustetaan kansainväliseen julkaisutoimintaan heti tutkijanuran alusta asti. Aktiivinen osallistuminen kansainvälisten konferenssien johtoelimiin on tärkeää ja konferenssien ja tutkimusseminaarien järjestäminen on tärkeä osa tutkimusryhmien ja tutkijoiden verkostoitumista ja julkaisutoimintaa.

3.3. Resurssit

Tutkimusstrategian rahoittamiseksi on käytettävä sekä laitoksen omia voimavaroja että ulkopuolista rahoitusta. Koska laitoksen omia tutkimusvirkoja ja -varoja on rajoitetusti, ulkopuolinen rahoitus on elintärkeää.

Pitkäaikaisten tutkimusvirkojen saanti ulkopuolisella rahoituksella on erityisen tärkeää. Akatemian ja muiden rahoittajien pitkäaikaiset tutkimusprojektit ovat toivottavia. EU:n puiteohjelmissa on suuri rahoituspotentiaali. Laitoksella on pitkäaikaista kokemusta yritysten kanssa tehtävästä tutkimusyhteistyöstä ja siihen liittyvästä rahoituksesta. Tätä toimintaa on syytä edelleen kehittää ja vahvistaa.

Laitoksen tavoitteena on pitkäjänteisyyden lisääminen tutkimusrahoituksessa. Laitoksen tasolla pitäisi voida ennakoida, mihin tutkimusrahoitushankkeisiin ryhdytään, jolloin niitä voidaan alkaa valmistella hyvissä ajoin. Tämä edellyttää tutkimusrahoituksen kentän jatkuvaa tarkkailua, mahdollisuuksiin tarttumista hyvissä ajoin ja ennakoivaa toimintaa mm. vaikuttamalla etukäteen tutkimusohjelmien sisällöllisiin painotuksiin. Menestyvän laitoksen on myös etsittävä ennakkoluulottomasti uusia rahoituskanavia ja -mahdollisuuksia.

3.4. Kansainvälisen yhteistyön edistäminen

Laitos pyrkii edistämään kansainvälistä tohtorikoulutusta. Vieraileville tutkijoille, jotka ovat jonkun tutkimusryhmän tai tutkimusryhmän vetäjän vieraana, tarjotaan työtilat ja mahdollisuus osallistua tutkimusryhmien toimintaan. Laitos on mukana kansainvälisissä tutkimushankkeissa ja osallistuu aktiivisesti kansainväliseen julkaisu- ja konferenssitoimintaan.

3.5. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tutkimuksen yhtenä tehtävänä luoda uutta ymmärrystä ja toimintamalleja sekä selvittää miten informaatio ja teknologia tukevat toimintaprosesseja työssä, arjessa ja oppimisessa.

Tutkimusryhmät ja tutkijat osallistuvat omilla vahvuusalueillaan alan asiantuntijatyöryhmien työskentelyyn ja myös tarvittaessa tarjoavat asiantuntemustaan muun yhteiskunnan käyttöön. Aktiivinen osallistuminen oman alansa laajempaa yleisöä kiinnostavaan keskusteluun on toivottavaa.